

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1914.

Andra kammaren.

Nr 53.

Tisdagen den 4 augusti.

Kl. 3,30 e. m.

§ 1.

Justerades de vid kammarens sammanträde den 29 nästlidne juli förda protokollen.

§ 2.

Herr *Kronlunds* å kammarens bord vilande motion, nr 258, som nu föredrogs, hänvisades till statsutskottet.

§ 3.

Föredrogs och lades till handlingarna:

bankoutskottets memorial, nr 17, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning rörande suspension tills vidare av gällande bestämmelser om inlösen av riksbankens sedlar med guld; och jordbruksutskottets memorial, nr 114, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut angående väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående skogshushållningen å staten tillhörig skogsmark.

§ 4.

Vidare föredrogs jordbruksutskottets memorial, nr 115, i anledning av kamrarnas skiljaktiga beslut i anledning av väckta motioner angående inrättandet av en odlingslånefond för södra och mellersta delarna av landet.

Kammaren godkände den i detta memorial föreslagna voteringspropositionen.

§ 5.

Jordbruksutskottets härfpå föredragna utlåtande, nr 117, bordlades åter.

Andra kammarens protokoll vid senare riksdagen 1914. Nr 53. 1

§ 6.

Interpellation.

Ordet lämnades nu på begäran till

Herr Sandler, som anförde: Herr talman! Såsom allmänt är känt, utnyttjas nu rådande allvarliga förhållanden på vissa håll till att inom landet framskapa en rent konstlad dyrtid. Priserna på de nödvändigaste livsmedlen stiga dag för dag och hava särskilt i Stockholm nu nått en häpnadsväckande höjd.

Detta påkallar ett kraftigt och snabbt ingripande från statsmakternas sida. Regeringen har utfärdat en lugnande försäkran om livsmedelstillgången. Det oaktat äga rent skandalösa prisstegringar rum. Andra åtgärder behöva alltså vidtagas för att förhindra den pågående prisfördyringen, vilken hårdast drabbar landets fattigaste folklager under dessa ändå tillräckligt hårda tider.

I andra länder har man under liknande situationer tillgripit åtgärden att genom maximiprisers fastställande för åtminstone de viktigaste livsmedlen skydda allmänheten mot utpressning. Åtgärder i detta syfte — vare sig genom offentliga pristaxor eller på annat effektivt sätt — böra även här nu omedelbart påkallas. Skulle vid närmare övervägande befinnas, att en dylik prisreglering för att bli effektiv måste kompletteras med även andra ingripanden från det allmännas sida i större eller mindre affärsmäns eller tillverkares rörelse, så äro förhållandena för närvarande så oroande, att även mycket skarpa åtgärder äro befogade.

Det råder helt visst inom riksdagen ej mer än en mening om, att en gräns måste sättas för livsmedelsockret. Alldeles givet är ock, att regeringen redan har sin uppmärksamhet riktad på denna angelägenhet. Då det emellertid synes vara behöfligt, att de, som icke låtit stundens allvar lägga en dämpare på egna vinstintressen, snarast möjligt bliva gjorda underkunniga om, att staten icke saknar maktmedel att skydda konsumenterna mot en opåkallad prisstegring, och behöfligt även, att den upprörda allmänna meningen lugnas, anhåller jag, herr talman, om kammarens tillstånd, att till hans excellens herr statsministern få rikta följande spörsmål:

Vilka åtgärder kommer regeringen att vidtaga för att stävja nu pågående livsmedelsfördyring?

Ifrågavarande anhållan bifölls av kammaren.

Härefter yttrade

Chefen för civildepartementet, herr statsrådet von Sydow: Herr talman! Jag begagnar tillfället att få meddela kammaren, att just för närvarande pågå vissa överläggningar med representanter för de större avnämarna av de viktigare lifsförnödenhetsartiklarna. Dessa överläggningar äro emellertid ännu icke avslutade, men redan under morgondagen torde till allmänheten kunna utges ett meddelande, som, så vitt framgår av de hittills förda överläggningarna, bör komma att bli av synnerligen lugnande innehåll.

§ 7.

Herr *Ekerot* avlämnade en av honom och herr *Nilsson* i Kristianstad undertecknad motion, nr 260, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 254, med förslag till förordning angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket samt förordning om vad iakttagas skall i avseende å införande av statsmonopol å tobakstillverkningen i riket m. m.

Denna motion bordlades på begäran.

§ 8.

Anmäldes och godkändes särskilda utskottets nr 1 förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 127, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av elektrisk belysning m. m. i vissa truppförbands kasernetablissemang;

nr 128, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ordnande av värmeledning och vattenklosetter inom generalstabens byggnad;

nr 129, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående uppförande av en tvätt- och badinrättning för arméns intendenturförråd i Boden;

nr 130, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anställande av dels en extra föredragande inom sjöförvarsdepartementet och dels en mariningenjörstipendiat över stat;

nr 131, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anordnande av viss telefonförbindelse;

nr 132, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av ett till anställande av försök med minmateriel beviljat belopp;

nr 133, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av medel från fonden för krigsfartygs byggande till reparation av ångpannorna från sjunkna kanonbåten *Urd* och deras insättande i *Rota* m. m.; samt

nr 134, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående användande av allmänna besparingar å riksstatens femte huvudtitel till anskaffning av undervisningsmateriel för sjökrigsskolan m. m.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes:

bevillningsutskottets memorial, nr 21, i anledning av dels återremiss av 32 § i det vid bevillningsutskottets betänkande nr 18 fogade förslag till förordning om arvsskatt och skatt för gåva dels oek kamrarnas skiljaktiga beslut rörande 33 § i nämnda författningsförslag;

lagutskottets utlåtanden:

nr 19, i anledning av väckt motion om ändring i 10 kap. 14 § strafflagen; och

nr 20, i anledning av väckt motion angående antagande av lag om anstånd med betalning av gäld; samt

jordbruksutskottets utlåtande, n:r 116, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående statsbidrag till kostnaderna för lantmäteriförrättningar.

§ 10.

Föredrogs från herrar *Vahlquist* och *Christiernson* inkomna ansökningar, däri de, som genom mobiliseringsorder inkallats till krigstjänstgöring, anhållit om ledighet tills vidare från riksdagsgöromålen; och blevo berörda ansökningar av kammaren bifallna.

Vidare beviljades ledighet åt:

herr <i>Norin</i>	under 6 dagar fr. o. m. den 6 aug.,
» <i>Andersson</i> i Härklättan	» 7 » » » 6 »
» <i>Bengtsson</i> i Kullen	» 3 » » » 7 »
» <i>Kahlström</i>	» 2 » » » 7 » och
» <i>Åkerman</i> i Stockholm	» 4 » » » 5 »

§ 11.

Justerades protokollsutdrag.

Kammarens ledamöter åtskildes härefter kl. 3,55 e. m.

In fidem

Per Cronvall.